5 Μαρτίου 2016

Άγιος Νικόλαος (Βελιμίροβιτς), επίσκοπος Ζίτσης και Αχρίδος (Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος)

/ Πεμπτουσία

Image not found or type unknown

Ο άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, ο «Σέρβος Χρυσόστομος», γεν-νήθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 1880 στο χωριό Λέλιτς, από φτωχούς, πολύτεκνους και ευλαβείς γονείς. Διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα στην Μονή Τσέλιε και από την παιδική του ηλικία έδειξε έντονη κλίση για την προσευχή. Εισήλθε στην Ιερατική Σχολή του Αγίου Σάββα στο Βελιγράδι και με υποτροφία της Εκκλησίας, συνέχισε ανώτερες σπουδές στην Ελβετία, την Γερμανία και την Αγγλία. Ήταν φιλόθεος, φιλάγιος, φιλάνθρωπος, φιλάδελφος, φιλομαθής και φιλάσθενος. Γνώριζε άριστα επτά γλώσσες και ήθελε να δείξει με την απασχόλησή του με διάφορα θέματα την υπεροχή της πίστεως και της ορθοδόξου πνευματικότητος. Το 1908, υποστήριξε με μεγάλη επιτυχία στην Βέρνη διατριβή με θέμα: «Η πίστη στην Ανά-σταση του Χριστού, ως θεμελιώδες δόγμα της αποστολικής Εκκλησίας». Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και υποστήριξε άλλη διδακτορική διατριβή στην Γενεύη περί της φιλοσοφίας του Μπέρκλεϋ.

nikolai12

Image not found or type unknown

Επιστρέφοντας στην πατρίδα του το 1909, προσεβλήθη από βαρεία μορφή δυσεντερίας. Μόλις ανάρρωσε, έγινε μοναχός, και αργό-τερα χειροτονήθηκε πρεσβύτερος στην Μονή Ρακόβιτσα. Εξελέγη καθηγητής στην Ιερατική Σχολή του Αγίου Σάββα, ενώ κήρυττε σε διάφορες εκκλησίες της σερβικής πρωτεύουσας. Κατά τον Α’ Παγκόσμιο Πόλεμο, έγινε συμπαραστάτης του λαού, των πασχόντων και των άπορων. Το 1915, εστάλη στην Αγγλία και στις Ηνωμένες Πολιτείες για να ζητήσει την βοήθεια των Σέρβων μεταναστών.

Εξελέγη επίσκοπος Ζίτσης μετά τον πόλεμο (1919) και δύο χρόνια αργότερα μετατέθηκε στην Αχρίδα (1921). Ερχόταν για πολλά χρόνια στο Άγιον Όρος. Κυρίως παρέμενε στη μονή του Αγίου Παντελεήμονος, όπου γνωρίσθηκε και συνδέθηκε με τον όσιο Σιλουανό (+1938), του οποίου νωρίς αντελήφθη κι έκανε γνωστή την αγιότητα. Η επίδραση του Αγίου Όρους και των απλών μοναχών του

και κυρίως του οσίου Σιλουανού ήταν αρκετά δυνατή επάνω του, μεγαλύτερη των λαμπρών σπουδών του, όπως έλεγε. Εδώ γνωρίσθηκε και με τον Γέροντα Σωφρόνιο (+1993), εξαιρετικό βιογράφο του οσίου Σιλουανού, τον οποίο και χειροτόνησε διάκονο. Η ποιμαντική δραστηριότητα στην επισκοπή του ήταν έντονη. Ανα-καίνισε πολλές κατεστραμμένες ή εγκαταλελειμμένες μονές και ίδρυσε ορφανοτροφεία για παιδιά.

Συνέγραψε πολυάριθμα έργα, ποιητικού και βαθυστόχαστου ύφους, τα όποια εκδόθηκαν σε είκοσι τόμους. Το πλέον αγαπητό ανάγνωσμα παραμένει ο «Πρόλογος της Αχρίδος», στο οποίο παραθέτει σύντομους Βίους των αγίων της κάθε ημέρας του έτους, μαζί με σχόλια και θέματα πνευματικού ενδιαφέροντος. Συνέθεσε επίσης πολλά ποιήματα, ύμνους και ακολουθίες. Σχετικά με αυτές τις τελευταίες, ο άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς δεν δίστασε να γράψει: «Ας με συγχωρέσει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, αλλά ο Νικόλαος τον ξεπέρασε». Άφησε περί τις τριακόσιες Ιεραποστολικές Επιστολές, οι οποίες απαντούν σε συγκεκριμένα ποιμαντικά ερωτήματα που έθεταν οι πιστοί. Τόση ήταν η επιρροή του στον λαό, ώστε θεω-ρούσαν κάθε λόγο του, γραπτό ή προφορικό, ισάξιο των Αποφθεγμάτων του Γεροντικού.

Το ενδιαφέρον του επεκτεινόταν για όλη την Εκκλησία. Επεδίωκε να διατηρεί καλές σχέσεις με τους Έλληνες και Βούλγαρους ορθοδόξους. Το 1930, έλαβε μέρος στην Πανορθόδοξη Προσυνοδική Διάσκεψη στην Μονή Βατοπαιδίου στο Άγιο Όρος, στην οποία εξέφρασε το ορθόδοξο φρόνημα αντίθετος στην τάση προσαρμογής των παραδόσεων της Εκκλησίας στο πνεύμα του αιώνα. Κατήγγειλε τη συμφωνία με το Βατικανό, που ήταν έτοιμη να συνάψει η Γιουγκοσλαβία το 1937, η οποία καθιστούσε την χώρα πεδίο ιεραποστολής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Είχε προβλέψει ότι η ισχυρή Ευρώπη θα γινόταν συντρίμμια αν ανατρέπονταν τα χριστιανικά της θεμέλια. Έγραφε προφητικά: «Ο Χριστός απομακρύνθηκε από την Ευρώπη, όπως άλλοτε από την χώρα των Γαδαρηνών, μετά από αίτημα των κατοίκων της».

Όταν ξέσπασε ο Β’ Παγκόσμιος Πόλεμος, προ-τίμησε να υποφέρει με τον λαό του Θεού παρά να αναζητήσει ασφάλεια. Διαμαρτυρήθηκε θαρραλέα εναντίον των μαζικών εκτελέσεων στο Κράλιεβο. Κατήγγειλε με αγανάκτηση την χριστιανική υποκρισία που δικαιολογούσε τα φοβερά εγκλήματα που διαπράχθηκαν εναντίον των ορθοδόξων Σέρβων της Κρο-ατίας. Αργότερα συνέθεσε έξοχη Ακο-λουθία προς τιμήν των Σέρβων νεομαρτύρων. Συνελήφθη από τους Γερ-μανούς το 1941 και έμεινε στις πιο αυστηρές φυλακές πάνω από 3 χρόνια, συγκρατούμενος με τον πατριάρχη Γαβριήλ, και μετά εγκλείστηκε στο στρα-τόπεδο θανάτου του Νταχάου το 1944. Απελευθερώθηκε στις 8 Μαΐου 1945, με την άφιξη των συμμάχων.

Μετά την απελευθέρωσή του, επειδή το άθεο καθεστώς τον θεωρούσε εχθρό του λαού, μετέβη στην Αμε-ρική (1946), όπου ανεδείχθη ποιμένας, διδάσκαλος, καθηγητής, κήρυκας, ομολογητής και όσιος και έγινε με αυτόν τον τρόπο νέος απόστολος της Ορθοδοξίας στον Νέο Κόσμο. Έγραφε τα πνευματικά του έργα στα αγγλικά και δίδασκε στην σερβική Ιερατική Σχολή της Λίμπερτυβιλ (Ιλλινόις), στην θεολο-γική Ακαδημία Αγίου Βλαδίμηρου και στις Ιερατικές Σχολές της Τζόρντανβιλ (Νέας Υόρκη) και Αγίου Τύχωνος (Πενσυλβανία). Εκεί στον Άγιο Τύχωνα, ο άγιος Νικόλαος παρέδωσε την γενναία του ψυχή στον Κύριο στις 5/18 Μαρτίου 1956, την ώρα πού ετοιμαζόταν να τελέσει την θεία Λειτουργία. Το 1991, τα τίμια λείψανα του μεταφέρθηκαν από τις Ηνωμένες Πολιτείες στην Μονή Τσέλιε κι αναπαύονται δίπλα στον τάφο του εξαίρετου μαθητή του π. Ιουστίνου Πόποβιτς (+1979). Βιογράφος του καλός υπήρξε ο επίσης μαθητής του επίσκοπος Ράσκας Αρτέμιος Ραντοσάβλιεβιτς. Η επίσημη αναγνώρισή του από τη Σερβική Εκκλησία έγινε τον Μάϊο του 2003. Η μνήμη του τιμάται στίς 5 Μαρτίου.